

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ridvan Turan

Mersin Milletvekili

Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santrali; Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında, enerji üretimi yapmak amacıyla Dicle Nehri üzerinde inşa edilen bir santraldir. Ağustos 2019'da su tutulmaya başlanan barajda 19 Mayıs 2020'de enerji üretimine başlanmıştır. Baraj 135 km uzunluğunda 400 metre genişliğinde bir alanı kapladığından Siirt, Mardin, Batman ve Diyarbakır sınırlarını dahi etkilemektedir. Dolayısıyla bölgenin ekosistemini ve iklimini de ileride değiştirecektir.

Ilısu Barajı gölü oluştuğunda bölgesel iklimde hissedilir değişiklikler ortaya çıkacaktır. Nem oranının düşük olduğu bir bölgede 313 km²'lik suni bir gölün oluşması tüm vadiye ciddi iklimsel farklılıklara yol açacaktır. İklim değişikliği sonucu yağış rejiminin, Fırat havzasında olduğu gibi değişmesi neredeyse kaçınılmazdır. Yüksek dağlarda son 25 yılda azalan kar yağışının daha da düşmesi yanında, yağış rejiminde aşırılıklar artacaktır. Örneğin 1 yıl çok kurak geçebilecekken, ertesi yılın bir dönemi çok yağışlı olabilecektir. Yağış rejimi tarımı doğrudan etkileyecektir.

Ilısu Barajı'nın su toplaması sonucunda, 10 bin yılı aşkın geçmişi olan tarihi Hasankeyf ve 40 köy bütünüyle sular altında kalırken, 60 köyde de evlerin ve tarım arazilerinin büyük bir bölümü suya gömülmüştür. Mezopotamya havzasında bulunan dünyanın en verimli toprakları denilebilecek alanların hepsi sular altında kalmıştır. Hasankeyf ile Cizre arasındaki Dicle Vadisi, bölgedeki insanlar tarafından en iyi sebze ve meyvelerin yetiştiği bölge olarak da tanımlanmakta, suyun başka yerlere göre daha bol olması ve iklimin farklılığı bu sonucu getirmiştir. Tarımsal üretimdeki zenginlik ve çeşitlilik de bin yıllar içinde gelişen ve ortaya çıkan bir durumdur. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda; barajla birlikte tarımsal üretim ve ekonomi de olumsuz etkilenmiştir. Halk tarımsal üretimden uzaklaştırılmıştır. Köylerini terk etmek durumunda kalan binlerce insan başka bölgelere ve şehirlere gitmek zorunda kalmıştır.

3228

Bu bağlamda:

1. Ilısu Barajı yapılırken ne kadar tarım alanı yok edilmiştir?
2. Barajla birlikte hangi bölgelerde ne kadar tarım alanı sulanacaktır?
3. Ilısu Barajı yapımında ne kadar tarım alanı satın alınmış ve arazi sahiplerine ne kadar ödenmiştir?
4. Barajla birlikte geçimini tarımdan sağlayan kaç kişi başka şehirlere gitmek durumunda kalmıştır?
5. Barajla birlikte meydana gelebilecek iklim değişikliği sebebiyle hangi tarımsal ürünler üretilmeyecek hale gelecektir?
6. Barajın etkilediği bölgede yok edilen tarım alanlarına karşılık tarımsal üretimin devamı için Bakanlığınız hangi tedbirleri almıştır?